

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ
ΟΜΙΛΟΥ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ ΔΥΝΑΜΗ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
25 ΙΟΥΛΙΟΥ 2024
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΟΜΑΔΑ Α΄

A1. Να δοθούν οι ορισμοί των ακόλουθων ιστορικών όρων:

- α. «κλήριγκ»,
- β. Φεντερασιόν,
- γ. «πτώχευση» 1893.

Μονάδες 15

A2. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση, τη λέξη **ΣΩΣΤΟ**, αν η πρόταση είναι σωστή ή **ΛΑΘΟΣ**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- α) Το 1917 η κυβέρνηση του Ελευθερίου Βενιζέλου στην Αθήνα αποφάσισε την ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης.
- β) Στο Λαύριο το 1896 εκδηλώθηκαν οι πρώτες καθαρά εργατικές εξεγέρσεις.
- γ) Το σιδηροδρομικό δίκτυο της Ελλάδας ολοκληρώθηκε σε τρεις περίπου δεκαετίες, ειδικά στις πρώτες πρωθυπουργίες του Τρικούπη.
- δ) Η ενθάρρυνση της μεθοδικής εκμετάλλευσης των κοιτασμάτων του ελληνικού υπεδάφους στις αρχές της δεκαετίας του 1860 με νομοθεσία που επέτρεπε την «εκχώρηση» μεταλλευτικών δικαιωμάτων με ευνοϊκούς όρους, προκάλεσε τη ραγδαία εξέλιξη του κλάδου.
- ε) Η ανάδειξη της βιομηχανίας σε κινητήρια δύναμη της ελληνικής οικονομίας ήρθε μετά το 1912-1913, με την ενσωμάτωση μεγάλων εκτάσεων και πληθυσμών.

Μονάδες 10

B1. Ποιες ήταν οι συνέπειες των Βαλκανικών πολέμων στην ελληνική οικονομία;

Μονάδες 12

B2. Ποια ήταν τα αποτελέσματα από την επιβολή του Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου στην Ελλάδα;

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ Β΄

Γ1. Λαμβάνοντας υπόψη το παρακάτω κείμενο και σύμφωνα με τις ιστορικές σας γνώσεις, να παρουσιάσετε τους λόγους ανάδειξης της Σύρου σε ναυτικό κέντρο του 19ου αιώνα.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Αποδεδειγμένοι από τους εξαναγκασμούς που υφίσταντο ως “υποταγμένη εθνότητα” στο πλαίσιο της Αυτοκρατορίας, οι επιχειρηματίες που εγκαθίστανται στη Σύρα, με επικεφαλής τους Χιώτες μεγαλεμπόρους, θα μπορέσουν επιτέλους να αξιοποιήσουν το εμπορικό τους ταλέντο. Καθώς ελέγχουν τα δίκτυα των ανταλλαγών στην περιοχή, και βρίσκονται σε διαρκή επαφή με τους συγγενικούς τους ελληνικούς εμπορικούς οίκους της διασποράς, στο Λονδίνο, τη Μασσαλία, το Άμστερνταμ, την Τερνέστη ή την Οδησό, θα καταστήσουν τη νέα τους πατρίδα αναγκαίο ενδιάμεσο σταθμό στην κίνηση των ανταλλαγών ανάμεσα σε Δύση και Ανατολή. [...]

Η Σύρα θα γίνει, λοιπόν, ένα είδος αποθήκης, ένα εμπορικό πρακτορείο της ανατολικής Μεσογείου. Αγοράζει από τη Δύση, χονδρικά και επί πιστώσει τις περισσότερες φορές, υφάσματα βαμβακερά και μάλλινα, σιδηρικά και είδη κιγκαλερίας, δέρματα και ζάχαρη, και τα συγκεντρώνει στις αποθήκες της διαμετακόμισης ώσπου να τα μοιράσει σιγά σιγά στα διάφορα λιμάνια της Ελλάδας και του Αρχιπελάγους, “όπου οι αποστολές εμπορευμάτων γίνονται σταδιακά, κάθε φορά που παρουσιάζονται οι αντίστοιχες ανάγκες...”. Σε αντάλλαγμα συγκεντρώνει και εξάγει τα προϊόντα του περίγυρου: δημητριακά, σπόγγους και ακατέργαστα δέρματα. [...]

Η Σύρα θα γίνει και το κέντρο της ιστιοφόρου εμπορικής ναυτιλίας που ανασυγκροτείται ταχύτατα, μετά τις καταστροφές του πολέμου, και ξαναβρίσκει την κυρίαρχη θέση της στην ακτοπλοΐα του Αρχιπελάγους, αλλά και στη μεταφορά των δημητριακών από τη Μαύρη Θάλασσα και τις εκβολές του Δούναβη στη Μασσαλία και το Κάδιξ*.

Χρ. Αγριαντώνη,
Οι απαρχές της εκβιομηχάνισης στην Ελλάδα τον 19ο αιώνα,
Ιστορικό Αρχείο Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος,
Αθήνα 1986, σσ. 84-86 .

*Κάδιξ: λιμάνι της Ισπανίας κοντά στα στενά του Γιβραλτάρ.

Δ1. Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται παρακάτω, να αιτιολογήσετε την αλλαγή στάσης των συμμάχων απέναντι στην Ελλάδα μετά την εκλογική ήττα του Βενιζέλου το Νοέμβριο του 1920 (μονάδες 10) και να αναφερθείτε στις συνέπειες (μονάδες 15) αυτής της αλλαγής στην ελληνική οικονομία.

Μονάδες 25

ΠΗΓΗ 1

Το Δημοψήφισμα της 22ης Νοεμβρίου 1920 και η επάνοδος του Κωνσταντίνου

Οι εξελίξεις ωστόσο δεν μπορούσαν να είναι ούτε άμεσα ορατές ούτε εγγυημένες για τις Δυτικοευρωπαϊκές δυνάμεις το Νοέμβριο του 1920. Το νέο καθεστώς αντιπροσώπευε για την Entente, στη χειρότερη περίπτωση, κάποια πιθανή μελλοντική απειλή και, στην καλύτερη, έναν παράγοντα αστάθμητο. Οι πρώτες αντιδράσεις της κοινής γνώμης στην Αγγλία και ιδιαίτερα στη Γαλλία, όπου το όνομα του Κωνσταντίνου εξακολουθούσε να είναι σχεδόν εξίσου μισητό με αυτό του Γερμανού Κάιζερ, ενίσχυσαν τη στάση εχθρικής αναμονής (απλής αναμονής στην περίπτωση της Αγγλίας), που υιοθέτησαν συνολικά οι Συμμαχικές κυβερνήσεις απέναντι στην Ελλάδα μετά την ήττα του Βενιζέλου.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμ. ΙΕ', σελ. 150.

ΠΗΓΗ 2

Η Γαλλία και η Ιταλία δεν είχαν όμως την ίδια γνώμη. Ο Γάλλος πρωθυπουργός Leygues πρότεινε να σταλεί στην ελληνική κυβέρνηση σαφής προειδοποίηση ότι τυχόν επιστροφή του Κωνσταντίνου θα σήμαινε παραδοχή της πολιτικής του κατά τη διάρκεια του πολέμου και ανασύσταση ενός καθεστώτος εχθρικού προς τους Συμμάχους. Στην περίπτωση αυτή θα έπρεπε η Ελλάδα να γνωρίζει ότι οι Σύμμαχοι δεν ήταν σε θέση να εμπιστευτούν σημαντικά στρατηγικά σημεία στη Μικρά Ασία σε μια μη φιλική κυβέρνηση. Με άλλα λόγια, επιστροφή του Κωνσταντίνου θα σήμαινε αναθεώρηση, από τις Δυνάμεις, της Συνθήκης των Σεβρών. Το τελικό κείμενο, που υιοθετήθηκε από τη Συμμαχική Συνδιάσκεψη του Λονδίνου και επιδόθηκε στην κυβέρνηση Ράλλη, στις 20 Νοεμβρίου/3 Δεκεμβρίου, αποτελούσε τυπικά συμβιβασμό ανάμεσα στις δύο απόψεις με ουσιαστική παραδοχή των γαλλικών θέσεων. Δεν έθετε θέμα αναθεωρήσεως της Συνθήκης, αλλά τόνιζε ότι οι δυνάμεις της Entente θα θεωρούσαν την τυχόν επιστροφή του Κωνσταντίνου στον ελληνικό θρόνο σαν μια μη φιλική ενέργεια που θα τους έδινε το δικαίωμα να επανεξετάσουν ολόκληρη την πολιτική τους στην Εγγύς Ανατολή χωρίς καμιά δέσμευση· χωρίς δηλαδή να δεσμεύονται από τη Συνθήκη των Σεβρών. Η Ελλάδα θα έπαυε να θεωρείται σύμμαχος – εντολοδόχος της Entente στη Μικρά Ασία. Στις 21 Νοεμβρίου/4 Δεκεμβρίου, μία μέρα πριν το Δημοψήφισμα για την επιστροφή του Κωνσταντίνου, οι πρεσβευτές της Αγγλίας, Γαλλίας και Ιταλίας εξουσιοδοτήθηκαν να γνωστοποιήσουν στην ελληνική κυβέρνηση ότι οι Σύμμαχοι θα διέκοπταν κάθε οικονομική υποστήριξη προς την Ελλάδα, αν ξαναγύριζε ο εξόριστος μονάρχης.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμ. ΙΕ', σελ. 150.

ΠΗΓΗ 3

Ο Υπ. Οικονομικών Πέτρος Πρωτοπαπαδάκης κατέφυγε σε μια πρωτότυπη λύση με την οποία προσδοκούσε να επιτύχει την σύναψη δανείου και ταυτοχρόνως να αποφύγει την περαιτέρω αύξηση της νομισματικής κυκλοφορίας. Όπως αποκάλυψε αργότερα ο βιογράφος του Πρωτοπαπαδάκη, η λύση αυτή συμφωνήθηκε από τους δύο άνδρες (Πρωτοπαπαδάκη και Γούναρη) στις 21/2/1922 και κρατήθηκε μυστική για έναν ολόκληρο μήνα πριν ανακοινωθεί στην Βουλή. Το βράδυ της 21/3/1922, αμέσως μετά την κατάθεση του προϋπολογισμού και του νομοσχεδίου για το δάνειο των 550 εκ. δρχ., άφησε άναυδους τους βουλευτές ανακοινώνοντάς τους ένα μέτρο τόσο ριζοσπαστικό. [...] Τελικά η πρόταση ψηφίσθηκε επί της αρχής τα χαράματα της 23ης Μαρτίου με 151 έναντι 148 ψήφων, ψηφίσθηκε σε β' συζήτηση τα χαράματα της 25ης Μαρτίου και στις 25/3/1922 η κυβέρνηση εξέδωσε τον νόμο 2749, σύμφωνα με τον οποίο το χαρτονόμισμα κοβόταν στα δύο: το μισό, με την κεφαλή του Γ. Σταύρου (οι «Σταύροι»), θα ανταλλάσσόταν από τον κάτοχό του με νέο χαρτονόμισμα της μισής ονομαστικής αξίας, ενώ το άλλο μισό, με το στέμμα (τα «στέμματα»), θα ανταλλάσσόταν με 20ετές έντοκο γραμμάτιο με επιτόκιο 6,5%.

Θανάσης Μπουντάλης,

”Πενία τέχνας κατεργάζεται: το αναγκαστικό δάνειο του 1922”

www.moneyingreece.org

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ